Heracleum mantegazzianum – bolševník velkolepý

Invazní dvouletá až vytrvalá mohutná rostlina ze západního Kavkazu, jejíž současné rozšíření ve sledovaném území lze charakterizovat pouze jako vzácné s jednotlivými jedinci. Historicky se v území bolševník velkolepý nejčastěji rozšířil jako zavlečená rostlina prostřednictvím vojenských aktivit v pohraničí anebo jako okrasná rostlina. Druh byl znám z Plánického hřebene od Gubrova Dvorce a ze Špičáku v Královském hvozdu (Čížek et Král 1994). Ze Šumavských plání existují historické údaje od Keplů (Matějková et al. 1997), od myslivny Vysoká Huť u Svojší, z Kvildy a z Filipovy Huti (Pyšek et Pyšek 1994, Řepka et Lustyk 1998, Matějková 2001). Z Javorníku byl druh zaznamenán pouze z okolí Pohorska (Vaněček in Pyšek et Pyšek 1994). Další lokality byly zaznamenány v Boubínsko-stožecké hornatině, konkrétně v širším okolí bývalých vojenských kasáren „U Sloupů“ (Ekrt 2012, Půbal 2014 in NDOP 2022). V Hornovltavské kotlině se druh vyskytoval v lese nedaleko Strážného (Vydrová 2012 in NDOP 2022) a na železničním náspu nedaleko Volar (Pyšek et Pyšek 1994). Další známá lokalita pochází z Prachatického Předšumaví ze zaniklé obce Cudrovice (Půbal 2014 in NDOP 2022). Ze Svatotomášské hornatiny existuje záznam ze Svatého Tomáše (Procházka et Štech 2002) a z okolí osady Lipová (Schusserová 2001 in NDOP 2022). Díky dlouhodobé a systematické likvidaci je tento invazní druh v současné době na české straně Šumavy monitorován pouze ve sterilní podobě v okolí Cudrovic a na lokalitě „U Sloupů“. Na německé straně Šumavy byl druh zaznamenán na lesní cestě u Bavorské Železné Rudy (Diewald 1996 in BIB), v širším okolí Zwieselu (Tröger 2018 et Hofmann 1996 in BIB), v okolí Schönengeru (Wohlfahrt 1989 in BIB) a v okolí Haidmühle (Bayernatlas-Daten in BIB). Na rakouské straně Šumavy byl zjištěn jen synantropní výskyt těsně za hranicí vymezeného území v obci Vorderweißenbach (Kleesadl 2019 in Zobodat).

Heracleum mantegazzianum – Riesen-Bärenklau

Invazní dvouletá až vytrvalá mohutná rostlina ze západního Kavkazu, jejíž současné rozšíření ve sledovaném území lze charakterizovat pouze jako vzácné s jednotlivými jedinci. Historicky se v území bolševník velkolepý nejčastěji rozšířil jako zavlečená rostlina prostřednictvím vojenských aktivit v pohraničí anebo jako okrasná rostlina. Druh byl znám z Plánického hřebene od Gubrova Dvorce a ze Špičáku v Královském hvozdu (Čížek et Král 1994). Ze Šumavských plání existují historické údaje od Keplů (Matějková et al. 1997), od myslivny Vysoká Huť u Svojší, z Kvildy a z Filipovy Huti (Pyšek et Pyšek 1994, Řepka et Lustyk 1998, Matějková 2001). Z Javorníku byl druh zaznamenán pouze z okolí Pohorska (Vaněček in Pyšek et Pyšek 1994). Další lokality byly zaznamenány v Boubínsko-stožecké hornatině, konkrétně v širším okolí bývalých vojenských kasáren „U Sloupů“ (Ekrt 2012, Půbal 2014 in NDOP 2022). V Hornovltavské kotlině se druh vyskytoval v lese nedaleko Strážného (Vydrová 2012 in NDOP 2022) a na železničním náspu nedaleko Volar (Pyšek et Pyšek 1994). Další známá lokalita pochází z Prachatického Předšumaví ze zaniklé obce Cudrovice (Půbal 2014 in NDOP 2022). Ze Svatotomášské hornatiny existuje záznam ze Svatého Tomáše (Procházka et Štech 2002) a z okolí osady Lipová (Schusserová 2001 in NDOP 2022). Díky dlouhodobé a systematické likvidaci je tento invazní druh v současné době na české straně Šumavy monitorován pouze ve sterilní podobě v okolí Cudrovic a na lokalitě „U Sloupů“. Na německé straně Šumavy byl druh zaznamenán na lesní cestě u Bavorské Železné Rudy (Diewald 1996 in BIB), v širším okolí Zwieselu (Tröger 2018 et Hofmann 1996 in BIB), v okolí Schönengeru (Wohlfahrt 1989 in BIB) a v okolí Haidmühle (Bayernatlas-Daten in BIB). Na rakouské straně Šumavy byl zjištěn jen synantropní výskyt těsně za hranicí vymezeného území v obci Vorderweißenbach (Kleesadl 2019 in Zobodat).

Červený seznam Šumavy/Rote Liste des Böhmerwaldes

NA (Not Applicable/Nevhodné pro hodnocení/Bewertungsungeeignet)

Literatura/Literatur

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Mapa rozšíření/Erweiterungskarte

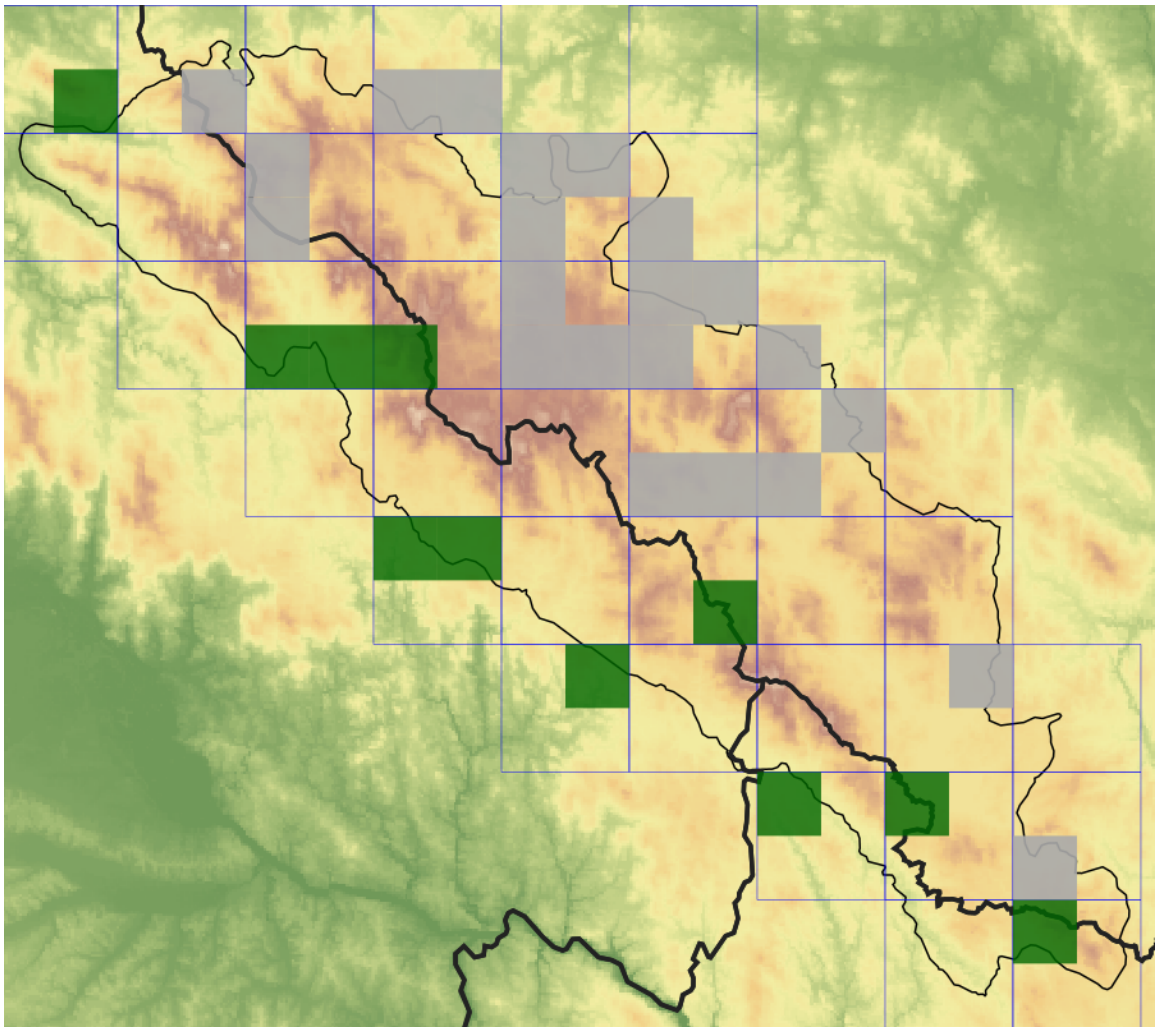

Legenda

- ověřené záznamy
- neověřené záznamy
- nejisté záznamy

Legende

- Verifizierte Angaben
- Noch nicht verifizierte Angaben
- Unsichere Angaben

© Květena Šumavy/Flora des Böhmerwaldes 11/09/2026

Data o rozšíření rostlin pochází z Databáze české flóry a vegetace (Pladias), bavorské národní databáze (AFvB) a nově získaných dat v projektu Květena Šumavy. Data jsou zobrazována v síťové mapě založené na kvadrantech středoevropské mapovací sítě 5 × 3 zeměpisné minuty (ca. 5,5 × 5,9 km).

Die Verbreitungsdaten der Pflanzen stammen aus der Datenbank der Tschechischen Flora und Vegetation (Pladias), der Datenbank zur Flora von Bayern (AFvB) und neu erfassten Daten aus dem Projekt Flora des Böhmerwaldes. Angaben zur Verbreitung werden basierend auf dem Kartenraster für Mitteleuropa angegeben, abgeleitet von Quadranten mit 5 × 3 Bogenminuten (ca. 5,5 × 5,9 km).

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Fotografie/Fotos

***Heracleum mantegazzianum* – Libor Ekrt – Strážný.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Heracleum mantegazzianum* – Libor Ekrt – Strážný.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Heracleum mantegazzianum* – Alena Vydrová – Polná na Šumavě.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY